

Економічні науки

УДК 336.748.12

Окунева Ольга Володимирівна

кандидат економічних наук

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Окунева Ольга Владимировна

кандидат экономических наук

Киевский национальный экономический университет

имени Вадима Гетьмана

Okuneva Olga

Candidate of Economic Sciences

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Невертій Марія Анатоліївна

студентка

Київського національного економічного університету

імені Вадима Гетьмана

Невертий Мария Анатольевна

студентка

Киевского национального экономического университета

имени Вадима Гетьмана

Nevertii Mariia

Student of the

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

ТЕМПИ ІНФЛЯЦІЇ І СТАБІЛЬНІСТЬ КУРСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ

ВАЛЮТИ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ

ТЕМПЫ ИНФЛЯЦИИ И СТАБИЛЬНОСТЬ КУРСА

НАЦИОНАЛЬНОЙ ВАЛЮТЫ В РАЗВИТЫХ СТРАНАХ

INFLATION RATE AND STABILITY OF THE NATIONAL CURRENCY COURSE IN DEVELOPED COUNTRIES

Анотація. *Поняття інфляції являється досить важливим соціально-економічним показником. Який призводить не лише до важких наслідків, але й втрачає свою ефективність при деформації інструментів макроекономічного регулювання. У статті розкрито сутність інфляції як фінансової категорії та її вплив на стабільність курсу національної валюти. Аналіз темпів інфляції у розвинених країнах за останні роки. Визначено, що найстабільніша валюта у світі – долар, тому виявлені причини, які впливають на її стійкість.*

Ключові слова: *інфляція, інфляція споживчих цін, валютний курс, рівень інфляції, економічний розвиток, економіка.*

Аннотация. *Понятие инфляции является достаточно важным социально-экономическим показателем. Что приводит не только к тяжелым последствиям, но и теряет свою эффективность при деформации инструментов макроэкономического регулирования. В статье раскрыта сущность инфляции как финансовой категории, и ее влияние на стабильность курса национальной валюты. Анализ темпов инфляции в развитых странах за последние годы. Определено, что самая стабильная валюта в мире - доллар, так выявлены причины, которые влияют на ее устойчивость.*

Ключевые слова: *инфляция, инфляция потребительских цен, валютный курс, уровень инфляции, экономическое развитие, экономика.*

Summary. *The concept of inflation is quite an important socio-economic indicator. That leads not only to serious consequences, but also loses its effectiveness in deforming the instruments of macroeconomic regulation. The article reveals the essence of inflation as a financial category, and its impact on*

the stability of the national currency. Analysis of the inflation rate in developed countries in recent years. It was determined that the most stable currency in the world is the dollar, so the reasons that affect its stability were identified.

Key words: *inflation, inflation of consumer prices, exchange rate, level of inflation, economic development, economy.*

Постановка проблеми. Інфляція відіграє дуже важливу роль, та істотно впливає на економіку країни. На даний час інфляційні процеси притаманні майже кожній країні. Тому визначення низького рівня інфляції та вплив на рівень споживчих цін є досить актуальним питанням у наш час. Спираючись на аналіз останніх 10 років, можна побудувати перспективу темпів інфляції з урахуванням усіх ризиків і факторів впливу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження такого цікавого поняття, як «інфляція» займалось багато вчених по всьому світу. Всі вони намагались знайти ефективні методи боротьби з нею. Так, Дж. М. Кейнс вперше проаналізував інфляцію як елемент макроекономічної теорії, а М. Фрідман під інфляцією розумів стійке та безперервне зростання цін, що завжди і всюди виступає як грошовий феномен.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однак, більша частина науковців у своїх працях акцентує увагу на визначенні поняття «інфляція» та її причинно-наслідкових зв'язків. Питання дослідження окремих аспектів у вигляді визначення рівня інфляції у розвинених країнах, та як це впливає на стабільність курсу валюти є недостатньо вивченими.

Формулювання цілей статті. Полягає у дослідженні змісту, сутності та передумов виникнення інфляції, прояву інфляційних процесів у світі в умовах сьогодення, пошуку ефективних заходів щодо її регулювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Серед постійних вихідних прогалин, цін на сировинні товари і зниження сукупного попиту,

глобальна інфляція знаходиться на найнижчому рівні з 2009 року в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Низький рівень інфляції був пов'язаний з більш високим рівнем волатильності інфляції, зростанням інвестицій і споживання в більшості великих розвинених країн і країн, що розвиваються або з перехідною економікою.

Значне валютне знецінення було компенсоване дефляційним тиском в ряді країн, що розвиваються. Бразильський реал і російський рубль зазнали значної девальвації, і обидві країни загрузили в серйозних економічних спадах, які супроводжуються підвищеною інфляцією [2].

Середня глобальна інфляція продовжує знижуватися в умовах постійного придушення економічної активності, низького росту заробітної плати і зниження цін на сировинні товари. У 2015 році глобальна інфляція споживчих цін впала до 2,6 відсотка, що є найнижчим рівнем з 2009 року через зниження цін на нафту і сировинні товари (рис. 1). Як і очікувалось, інфляція в країнах, що розвиваються помірно підвищилася в 2016 році. Однак ризики дефляції зберігаються і в розвинених країнах, головним чином в Японії і зоні євро, і, в меншій мірі, в Сполучених штатах, де середня інфляція за 2015 рік коливалася приблизно на 0,2 відсотка.

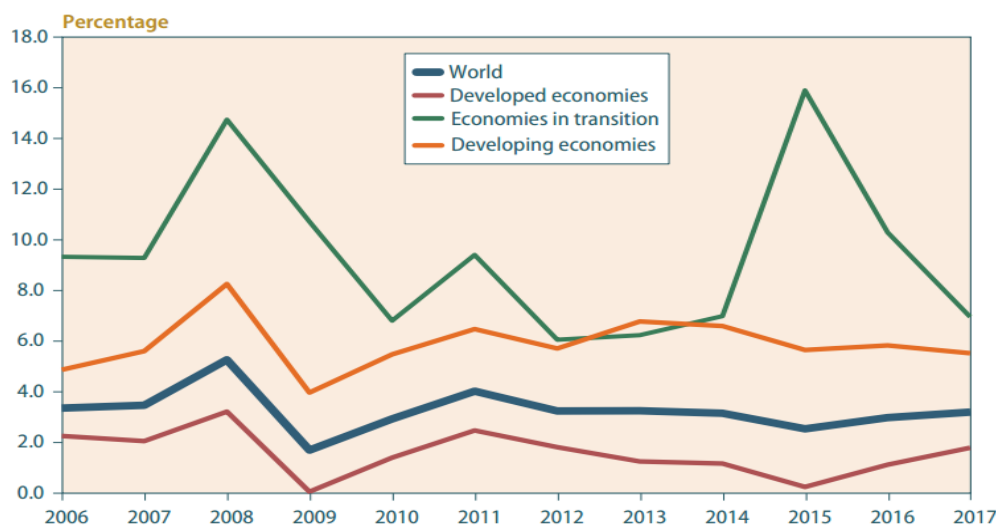

Рис. 1. Глобальна інфляція споживчих цін, 2006-2017*

Джерело: сформовано автором за матеріалами [7]

У 2017 році середня глобальна інфляція зросла незначно, на 2,4 відсотка з 2,1 відсотка в 2016 році, у якому був зареєстрований найнижчий рівень після глобальної фінансової кризи. Інфляція в розвинених країнах залишається нижче 1%, що відображає вплив падіння світових цін на енергоносії, хронічно слабке зростання заробітної плати і в цілому високий рівень економічного спаду [6].

На рис. 2 відображено рівні інфляції країн по відношенню до мети центрального банку в 2017 році. Понад дві третини країн у вибірці відчувають рівень інфляції нижче їх цільового рівня. До країн, що перевищують офіційні цільові показники інфляції відносяться в основному країни Африки, а також кілька країн Південної Америки і СНД. Висока інфляція в цих регіонах в значній мірі відображає вплив валютного курсу.

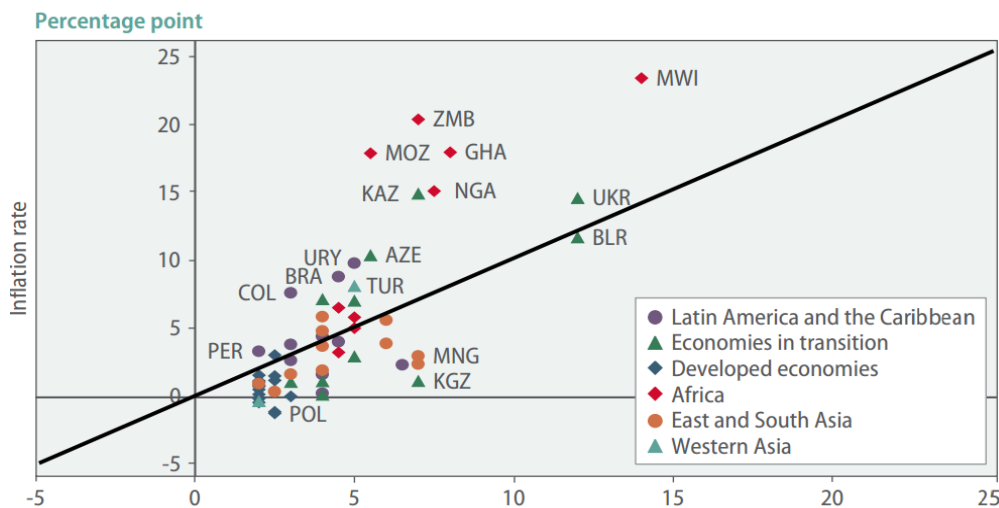

Рис. 2. Інфляція по відношенню до мети центрального банку в 2017 році

Джерело: сформовано автором за матеріалами [8]

У таблиці 1 наведені дані щодо темпів інфляції у розвинених країнах з моменту світової економічної кризи.

Таблиця 1

Рівень інфляції в розвинених країнах протягом 2008-2017 рр.

Країна	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
США	4.4	-0.8	2.4	3.8	2.1	1.2	1.6	0.1	1.2
Канада	2.4	0.3	1.8	2.9	1.5	0.9	1.9	1.1	1.6
Японія	1.4	-1.3	-0.7	-0.3	0.0	0.4	2.7	0.8	-0.1
Австралія	4.4	1.8	2.9	3.3	1.8	2.5	2.5	1.5	1.2

Нова Зеландія	4.0	2.1	2.3	4.0	1.1	1.1	1.2	0.3	0.6
ЄС	3.5	0.8	1.9	3.0	2.6	1.5	0.6	0.0	0.3
Австрія	3.2	0.4	1.7	3.6	2.6	2.1	1.5	0.8	0.6
Бельгія	4.5	0.0	2.3	3.4	2.6	1.2	0.5	0.6	1.3
Данія	3.6	1.0	2.2	2.7	2.4	0.5	0.4	0.2	0.2
Фінляндія	3.9	1.6	1.7	3.3	3.2	2.2	1.2	-0.2	0.3
Франція	3.2	0.1	1.7	2.3	2.2	1.0	0.6	0.1	0.3
Німеччина	2.7	0.2	1.2	2.5	2.1	1.6	0.8	0.1	0.4
Греція	4.2	1.3	4.7	3.1	1.0	-0.9	-1.4	-1.1	-0.3
Ірландія	3.2	-1.7	-1.6	1.2	1.8	0.5	0.3	0.0	0.3
Італія	3.5	0.8	1.6	2.9	3.2	1.3	0.2	0.1	-0.1
Люксембург	4.1	0.0	2.8	3.7	2.9	1.7	0.7	0.1	0.3
Нідерланди	2.2	1.0	0.9	2.5	2.8	2.6	0.3	0.2	0.6
Португалія	2.7	-0.9	1.4	3.6	2.8	0.4	-0.1	0.5	0.6
Іспанія	4.1	-0.2	2.1	3.0	2.4	1.5	-0.2	-0.6	-0.4
Швеція	3.3	1.9	1.9	1.4	0.9	0.4	0.2	0.7	1.1
Великобританія	3.5	2.2	3.2	4.5	2.9	2.5	1.5	0.0	0.9
Норвегія	3.5	2.3	2.3	1.3	0.3	2.0	1.9	2.0	3.1
Ісландія	12.8	16.3	7.5	4.2	6.0	4.1	1.0	0.3	1.6
Швейцарія	2.3	-0.7	0.6	0.1	-0.7	0.0	0.1	-0.9	-0.4

Джерело: сформовано автором за матеріалами [1; 9]

Як видно з таблиці, рівень інфляції розвинених країнах знаходиться на прийнятному рівні, тобто в межах 3%. Найвищий рівень даного показника у 2017 році спостерігався в Норвегії і складав 3.1%. Процес дефляції був зафіксований у таких країнах, як Японія, Греція, Італія, Іспанія та Швейцарія.

Слід зазначити, що якщо інфляція в країні є відносно нижчою, ніж у інших, то товари такої країни стануть більш привабливими і попит буде рости. Більш низька інфляція має тенденцію до збільшення вартості валюти в довгостроковій перспективі [5].

Що стосується курсу національних валют розвинених країн, то слід зазначити, що один з найсильніших валютних курсів в світі має американська валюта – долар США. Після падіння євро за останні два-три роки, долар досяг додаткового приросту у порівнянні з юанем і ієною. Незважаючи на те, що євро в даний час сильніше, ніж долар, високі коливання вартості євро свідчать про те, що валюта нестабільна. Слабка валюта в зоні євро несе відповідальність за ряд економічних труднощів, з

якими стикається Європейський Союз, в тому числі низький валовий внутрішній продукт (ВВП) [4].

Тільки 6 з 55 міжнародних валют сильніше, ніж долар, станом на червень 2007 року. Так, найбільш сильними валютами у розвинутих країнах, окрім долара США, вважаються британський фунт стерлінгів та євро.

Збільшення вартості долара спостерігається з 2011 року, серед причин можна виокремити:

- Долар є притулком під час будь-якої глобальної кризи. Це означає, що інвестори купують американські казначейські облігації, щоб уникнути ризиків.
- Європейський союз, як і раніше намагається стимулювати економічне зростання за рахунок кількісного пом'якшення. До цього, інвестори були стурбовані борговою кризою в Греції. Це послаблює попит на євро.
- Економічні реформи в Китаї призвели до уповільнення темпів економічного зростання в 2015 році, підштовхуючи інвесторів купувати долар.
- Незважаючи на реформи, Китай і Японія продовжують купувати долари, щоб контролювати вартість своїх валют. Це допомагає їм збільшити експорт, роблячи їх більш дешевими.

Порівняння вартості долару та євро протягом останніх років:

- Квітень 2017 - європейська валюта відносно до долара відступила від своїх максимумів і коливається біля позначки 1,09.
- 2015 - обмінний курс євро до долара впав до мінімуму \$ 1,05 в березні, перш ніж піднятися до \$ 1,13 в травні. Євро впало до \$ 1,05 після терактів в Парижі в листопаді, до закінчення року збільшилось на \$ 1,08.
- 2014 - обмінний курс євро до долара впав до \$ 1,21.

- 2013 - долар втратив значення по відношенню до євро. До грудня, євро коштувало \$ 1,3779.
- 2012 - До кінця 2012 року євро коштувало \$ 1,3186, долар ослаб.
- 2011 - вартість долара по відношенню до євро впала на 10%, а потім відновила. Станом на 30 грудня 2011 року, євро коштувало \$ 1,2973.
- 2010 - Боргова криза Греції зміцнила долар. До кінця року євро коштує \$ 1,32.
- 2009 - долар впав на 20% за рахунок боргових ризиків. До грудня, євро коштувало \$ 1,43.
- 2008 - Долар зміцнився на 22%, так як підприємства збирали долари під час світової фінансової кризи. До кінця року євро коштувало \$ 1,39.
- 2002-2007 - Долар впав на 40%, так як борг США виріс на 60%. У 2002 році євро коштувало \$ 0,87 проти \$ 1.44 в грудні 2007 р [10].

Таким чином, рівень інфляції в розвинених країнах знаходиться на прийнятному рівні, в межах 0,2-3,1%. Найвищий рівень даного показника у 2017 році спостерігався в Норвегії і складав 3.1%. Процес дефляції був зафіксований у таких країнах, як Японія, Греція, Італія, Іспанія та Швейцарія.

Низький рівень інфляції призводить до збільшення конкурентоспроможності експорту та збільшення вартості національної валюти, в той час, як іноземні товари будуть менш конкурентоспроможними і таким чином громадяни будуть купувати менше імпорту.

Найбільш сильними валютами у розвинутих країнах вважаються долар США, британський фунт стерлінгів та євро. Проте поняття сильної валюти є неоднозначним. Це робить імпорт дешевше і може підвищити рівень життя. Тим не менш, вона також може зробити експорт менш конкурентоспроможним і призведе до зниження економічного зростання.

Література

1. Дані офіційного сайту Trading economics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tradingeconomics.com>
2. Макроекономічний прогноз-2017: економіка та людина [Електронний ресурс] / ІСЕД. – 2017. – Режим доступу: <http://iser.org.ua/analitika/ekonomichnii-analiz/makroekonomichnii-prognoz-2017-ekonomika-ta-liudina>
3. Kimberly Amadeo. Value of the U.S. Dollar: What the 3 Methods of Measurement Tell You [Електронний ресурс] / Kimberly Amadeo // The balance. – 2016. – Режим доступу: <https://www.thebalance.com/value-of-us-dollar-3306268>
4. Melissa Parietti. The 6 Strongest Currencies Vs. The U.S. Dollar in 2016 [Електронний ресурс] / Melissa Parietti // Investopedia. – 2016. – Режим доступу: <http://www.investopedia.com/articles/forex/030216/6-strongest-currencies-vs-us-dollar-2016.asp>
5. TejvanPettinger. How to increase the value of a currency [Електронний ресурс] / TejvanPettinger // Economics help. – 2016. – Режим доступу: <http://www.economicshelp.org/blog/4819/currency/how-to-increase-the-value-of-currency/>
6. TejvanPettinger. Factors which influence the exchange rate [Електронний ресурс] / Tejvan Pettinger // Economics help – Режим доступу: <http://www.economicshelp.org/macroeconomics/exchangerate/factors-influencing/>
7. World Economic Situation and Prospects 2016 [Електронний ресурс] / United Nations. – 2016. – Режим доступу: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wesp2016_en.pdf
8. World Economic Situation and Prospects 2017 [Електронний ресурс] / United Nations. – 2017. – Режим доступу:

https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/publication/2017wesp_full_en.pdf

9. World investment report. Investor Nationality: Policy Challenges / United Nations Conference on Trade And Development. – 2016. – С. 232.
10. TOP 10 of the strongest world currencies in 2016 [Электронный ресурс]. – 2016. – Режим доступа: <http://shark-fx.com/top-10-of-the-strongest-world-currencies-in-2016/>.